

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

v é g z é s e

Az ügy száma: Gfv.III.30.342/2024/8.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Bajnok István bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

Az adós: adós1

Az adós felszámolója: felszámoló1

A kifogást tevő hitelező: hitelező1

A kifogást tevő hitelező jogi képviselője: Dr. Szabó József ügyvéd cím1

Az eljárás tárgya: felszámolási kifogás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: kifogást tevő hitelező

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 15.Fpkhf.43.583/2024/4.

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék 20.Fpkh.278/2023/13.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős végzést hatályában fenntartja.

A kifogást tevő hitelező 15.000 (tizenötezer) forint szükségtelenül megfizetett felülvizsgálati eljárási illeték visszatérítését kérheti a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékes adó- és vámigazgatóságától.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az adós 2019. január 16-i kezdő időponttal felszámolás alá került, a kijelölt felszámoló a C. Korlátolt Felelősségű Társaság.

A kifogás, a felszámoló ellenkérelme

[2] A kifogást tevő hitelező a 2022. augusztus 30-án érkezett kifogásában sérelmezte, hogy a felszámoló a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 49/D. § (1) bekezdése alá tartozó 339.537.427 forint összegű követelése járulékait elmulasztotta ugyanezen kategóriába nyilvántartásba venni, a visszaigazolás ugyanis csak a tőkekövetelést tartalmazza, továbbá, hogy a 109.332.401 forint összegű, „g” kategóriába sorolt követelés tévesen szerepel a hitelezői igény visszaigazolásában, mivel e követelését másra engedményezte.

[3] 2024. március 1-jén a kifogást tevő újabb beadványt terjesztett elő, amelyben kérte, hogy a bíróság kötelezze a felszámolót arra, hogy az időközben visszaigazolt 682.288.945 forint követelését teljes egészében a Cstv. 49/D. §-a szerinti kielégítési kategóriában, az addig

figyelmen kívül hagyott 320.275.519 forint követelést pedig g) kategóriában vegye nyilvántartásba.

[4] A felszámoló a kifogás elutasítását kérte. Előadta, hogy a teljes bejelentett követelést nyilvántartásba vette, besorolta és visszaigazolta. A kifogást tevő 320.275.519 forint összegű követelését a visszaigazolás nem tartalmazza.

Az első- és a másodfokú határozat

[5] Az elsőfokú bíróság végzésével a kifogást elkésettségére hivatkozással – megfogalmazása szerint – elutasította.

[6] A kifogást tevő fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

[7] Rámutatott, hogy a kifogás tárgyát az képezte, hogy a hitelező Cstv. 49/D. § szerinti kategóriában nyilvántartásba vett 339.537.427 forint (tőke)követelésének járulékait a felszámoló nem vette nyilvántartásba, továbbá, hogy a 109.332.401 forint összegű, „g” kategóriába sorolt követelés tévesen szerepel a hitelezői igény visszaigazolásában, mivel a hitelező e követelését engedményezte. E tényekről a hitelező a felszámoló 2022. június 13. napján kelt, hitelezői igény visszaigazolása tárgyú leveléből értesült.

[8] Megállapította, hogy a kifogás határidőben érkezett, nem tekinthető elkésettnek. Ezért a másodfokú bíróság a kifogást érdemben vizsgálta.

[9] Az elsőfokú eljárás irataiból megállapította, hogy a hitelező által sérelmezett mulasztást (azt, hogy a tőkekövetelés járulékait a felszámoló nem vette nyilvántartásba és téves követelést tart nyilván a hitelező igényeként) a felszámoló később orvosolta, a 2023. február 1. napján kelt levelében ugyanis arról tájékoztatta a hitelezőt, hogy 341.690.837 forint követelését – amely a hitelező Cstv. 49/D. § szerinti kategóriában nyilvántartásba vett 339.537.427 forint (tőke)követelésének járuléka (késedelmi kamat) – a Cstv. 57. § (1) bekezdés g) pontja szerint nyilvántartásba vette, a 109.332.401 forint összegű, „g” kategóriába sorolt követelést pedig már nem tartja nyilván a hitelező követeléseként. A kifogást ezért a másodfokú bíróság alaptalannak ítélte [Cstv. 51. § (1) bekezdés].

[10] Megjegyezte, a hitelező az elsőfokú eljárás során, a 2024. március 1. napján érkezett beadványában már azt kifogásolta, hogy a felszámoló a 2023. február 1. napján kelt levelében visszaigazolt, összesen 682.288.945 forint összegben nyilvántartásba vett követelését nem teljes egészében a Cstv. 49/D. § szerinti kategóriába sorolta be. Emiatt kérte a felszámolót a nyilvántartás módosítására, továbbá az „eddig figyelmen kívül hagyott” 320.275.519 forint követelés tulajdonos részére történő visszaigazolására kötelezni.

[11] A másodfokú bíróság kifejtette, a kifogás jogintézménye [Cstv. 51. § (1) bekezdés] a kifogás benyújtása előtt a sérelmet szenvedett fél tudomására jutott felszámolói intézkedés

vagy mulasztás ellen vehető igénybe. Amennyiben a sérelmet szenvedett félnek az általa megindított kifogásolási eljárás folyamán jut a tudomására olyan újabb felszámolói intézkedés vagy mulasztás, amely számára jog- vagy érdeksérelmet okoz, orvoslása érdekében új kifogást nyújthat be. Mivel a fentiekről az elsőfokú bíróság a hitelezőt nem tájékoztatta, a 2024. március 1-jén érkezett 12. sorszámú, a hitelezői igény besorolásával kapcsolatos beadványt az elsőfokú bíróságnak új (külön) kifogásként kell kezelnie.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A hitelező felülvizsgálati kérelmében a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Állította, hogy a jogerős végzés sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését.

[13] Előadta, hogy a felszámoló a 339.537.427 forint tőkekövetelése késedelmi kamatainak nyilvántartásba vételével még nem orvosolta mulasztását, a kamatokat ugyanis a tőkeösszeggel együtt a Cstv. 49/D. §-a szerint kielégítési kategóriába kellett volna besorolni. Sérelmezte, hogy a téves besorolás kérdését az ítéletábra nem vizsgálta.

[14] Kifejtette, hogy „álláspontja szerint mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság által képviselt álláspont, mely szerint a tényállás további tisztázása, az alperes meghallgatása nélkül, álláspontja szerint hiányos adatközlésre hivatkozva elutasításra került, súlyosan sértik a jogbiztonságot, a tisztességes eljárást.”

[15] Hangsúlyozta továbbá, hogy a bíróságnak a felek által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint kell figyelembe vennie. Ha a kifogások vizsgálata során az állapítható meg, hogy valamelyik kifogás vitatott hitelezői igénynek minősül, úgy a bíróságnak a Cstv. 46. § (6) bekezdése szerint kell eljárnia. Ebben az esetben tehát nem a Cstv. 51. §-ában foglalt kifogásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, hanem a vitatott hitelezői igény tárgyában kell érdemben döntést hozni.

[16] Indítványozta – megfogalmazása szerint – az alperes személyes meghallgatását is.

[17] A felszámoló felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős végzés hatályában fenntartását kérte. Egyetértett a jogerős végzés indokaival.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] A Kúria a jogerős végzést a Cstv. 6. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és az ott megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

[19] Előrebocsátja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a hitelező személyes meghallgatás iránti kérelme nem volt teljesíthető. A hitelező felülvizsgálati kérelmében – megfogalmazása szerint – az alperes személyes meghallgatását kérte, amely kérelem tartalmilag valószínűsíthetően a saját szervezeti képviselőjének meghallgatására irányult. A felülvizsgálati eljárásban azonban a jogi képviselő a felülvizsgálati kérelem előterjesztője számára kötelező [Pp. 72. § (1) bekezdés], hatályos nyilatkozatokat a fél képviselőjében a jogi képviselő tehet. A jogerős határozat felülvizsgálatára pedig csak a felülvizsgálati határidőben hiánytalanul előadott hivatkozások alapján kerülhet sor, a felülvizsgálati kérelmet a felülvizsgálati határidő elteltét követően kiegészíteni sem lehet [Pp. 412. § (1) bekezdés, 413. §]. A felülvizsgálati eljárásban új tények előadásának és bizonyítás felvételének sincs helye [Pp. 422. §, 423. § (2) bekezdés]. Végzés ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem esetében tárgyalás tartása sem kérhető [Pp. 405. § (1) bekezdés, 391. § (1) bekezdés]. A hitelező egyébként indokát sem adta annak, hogy miért tartja szükségesnek a szervezeti képviselő meghallgatását.

[20] Rámutat továbbá a Kúria a felülvizsgálati eljárás lényegével és korlátaival kapcsolatban, hogy a felülvizsgálati eljárás nem folytatása a jogerős határozattal befejezett eljárásnak. A felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslat, amelynek tárgya a jogerős határozat (Pp. 406. §), azaz a konkrét esetben a Cstv. 6. § (3) bekezdésének megfelelő alkalmazásával a kifogást elutasító jogerős végzés. Ezért a felülvizsgálati kérelemnek a jogerős végzésben kifejtettekkel szemben kell érvelést tartalmaznia, mégpedig a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott tartalommal. Ebből következik egyrészt, hogy a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, és nem lehet tárgya sem olyan tény-, sem pedig jogkérdés, mely a megelőző eljárásnak sem volt a tárgya (BH 2001. 172., BH 2015. 18., BH 2002. 447., BH 2002. 283.) Másrészt a Kúria a felülbírálati jogkörét az adott ügyben nem irányadó, három kivételtől eltekintve, a felülvizsgálati kérelem korlátján belül, a határidőben érkezett perorvoslati kérelemben – a következőkben kifejtettek szerint érdemi vizsgálatra alkalmas tartalommal – megjelölt jogszabálysértések vizsgálatával gyakorolhatja. A Pp. 406. § (1) bekezdése és 413. § (1) bekezdése értelmében – miként azokat az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény értelmezte – a jogerős határozat több rendelkezését támadó, avagy több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel. Ezek a támadott határozat, a jogszabálysértés és azzal összhangban a megsértett jogszabályhely megjelölése, a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetése, a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén a Kúria közzétett határozatának és azon részének megjelölése, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér, és a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem. Több jogszabálysértésre alapított felülvizsgálati kérelemnek valamennyi jogszabálysértés tekintetében teljesítenie kell az előzőekben bemutatott tartalmi elvárást, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben.

[21] A másodfokú bíróság – határozatának indokolásából kitűnően – azért nem vizsgálta a hitelező kamatkövetelésének mikénti besorolását, mert értelmezése szerint az eredeti, 2022. augusztus 30-án érkezett kifogás tárgyát a kamatigény esetében csak magának a nyilvántartásba vételnek a kérdése képezte, a besorolást a hitelező csak utóbb, a nyilvántartásba vétel megtörténtét követően 2024. március 1-jén benyújtott beadványában kifogásolta. Emiatt írta elő a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság számára, hogy a 2024.

március 1-jén érkezett beadványt kezelje új kifogásként, és ennek alapján ítélt meg a felszámoló besorolásra vonatkozó intézkedésének jogszerűségét.

[22] A hitelező felülvizsgálati kérelmében tartalmilag ugyan sérelmezte a másodfokú bíróság eljárását, de az ezzel összhangban álló, szerinte megsértett konkrét eljárásjogi szabályt nem jelölte meg. Az adekvát megsértett jogszabályhely feltüntetése nélkül pedig – a kifejtetteknek megfelelően – a felülvizsgálati kérelem tartalmi hiányossága miatt nem volt vizsgálható a másodfokú bíróságnak a kifogás tartalmának megállapításával, a 2024. március 1-jén érkezett beadvány új kifogásként kezelésével kapcsolatos álláspontja.

[23] A hitelezőnek az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmére alapított felülvizsgálati érvelése kapcsán a Kúria az alábbiakat tartja szükségesnek kiemelni.

[24] Az Alaptörvény a XXIV. cikk (1) bekezdésében azt rögzíti, hogy: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.” E cikkében az Alaptörvény külön rendelkezik a megfelelő ügyintézéshez való jog keretein belül a hatóságok tisztességes eljárásáról és a jogellenesen okozott kár megtérítésének kötelezettségéről. Az Európai Unió Alapjogi Chartája szerint ez a jog magába foglalja mindenkinek a jogát arra, hogy az őt hátrányosan érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt meghallgassák, az iratokat megismerje, és az igazgatási szervek a döntéseket indokolják. Az elvek összefüggésben állnak a jó közigazgatás fogalmával, valamint a közigazgatási eljárásjog közös európai elveivel.

[25] Az Alaptörvény e rendelkezésében nevesített hatóság fogalmába tágabb értelemben minden jogalkalmazó szerv beletartozik, így a közigazgatási szervek mellett a bíróságok is. Ez utóbbiak eljárására azonban elsősorban az Alaptörvény egy másik, a felülvizsgálati kérelemben nem hivatkozott cikkében, a XXVIII. cikkben garantált fair eljárás elve vonatkozik. Az Alkotmánybíróság a 3223/2018. (VII. 2.) AB határozatban kifejezetten rögzítette is, hogy az Alaptörvény XXIV. cikke szerinti, a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog nem azonosítható a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés].

[26] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljárás olyan minőség, amely az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével ítélt meg, magában foglalja a bírósággal és az eljárással szemben megkövetelt tulajdonságokat, és egyben biztosítja az alkotmányos eljárási garanciák teljesedését [lásd elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban foglaltakat és a 7/2013. (III. 1.) AB határozatot a korábbi alkotmánybírósági gyakorlatát figyelembe vehetőségéről, továbbá a 6/1998. (III. 11.) AB határozatot]. A tisztességes eljárás kereteit garanciák sokasága tölti ki, fogalma nem képez zárt rendszert, a számos részjogosítványból álló jognak a bírósági eljárás egészét áthatóan kell érvényesülnie. A Kúria e részjogosítványok, s ezáltal a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét – az Alkotmánybíróság gyakorlatára figyelemmel – általában akkor állapítja meg, amennyiben nem biztosított a valóságos bírói út, és az eljárás során a fair eljárás követelményei nem érvényesülnek [1074/B/1994. AB határozat], az alperes valamennyi kifogása érdemben nem kerül elbírálásra, alapvető perbeli jogai lényeges tartalmának korlátozására kerül sor [lásd az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére és az Alaptörvény

I. cikk (3) bekezdésére kialakított joggyakorlatot: 6/2014. (XII. 19.) AB határozat], a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben nem dönt. Ennek megfelelően, amennyiben az alperes a keresettel szemben teljeskörűen védekezhet, a megfelelő tájékoztatáshoz való joga is biztosított, nincs elzárva a jogorvoslathoz való jogtól, továbbá a fegyveregyenlőség elvének megfelelő tájékoztatásra is sor kerül, a Kúria a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét nem állapítja meg (Kúria Pfv.V.20.130/2019/6.).

[27] A fentiekre figyelemmel rögzíthető, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét csak az eljárás garanciális elemeit súlyosan sértő bírói magatartás vagy mulasztás alapozhatja meg.

[28] Ilyen jogsérelem viszont a hitelezőt nem érte, a kamatkövetelés besorolásának vitatásától ugyanis nem zárták el, a másodfokú döntés értelmében a 2024. március 1-jén érkezett beadvány alapján új eljárás keretében sor kerülhet a besorolással kapcsolatos felszámolói intézkedés jogszerűségének megítélésére, a valóságos bírói út tehát biztosított.

[29] Képviselője meghallgatását pedig a hitelező az eljárás megelőző szakaszában nem kérte, ilyen indítvány a kifogását elutasító elsőfokú végzés elleni fellebbezésében sem szerepelt. Erre irányuló indítvány hiányában pedig a szervezeti képviselő meghallgatásának elmaradása miatt a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős végzéssel összefüggésben fel sem merülhet a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme. A felülvizsgálat tárgyát képező kérdéskörben bizonyítási eljárást sem kellett lefolytatni, így a hitelezőt e vonatkozásban sem érthette jogsérelem.

[30] Alaptalanul utalt a hitelező arra is, hogy kifogását vitatott hitelezői igényként kellett volna elbírálni. A kamatkövetelést ugyanis a felszámoló sem jogalapjában, sem összecszerűségében nem vitatta, így a Cstv. 46. § (6) bekezdése szerinti vitatott hitelezői igényről nem lehet szó. A besorolásra vonatkozó felszámolói intézkedés pedig a Cstv. 51. § (1) bekezdése alapján kifogással támadható.

[31] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős végzést a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[32] A felszámolónak felülvizsgálati eljárási költsége nem merült fel, ezért arról a Kúriának nem kellett rendelkeznie.

[33] A felevizsgálati eljárás illetéke az illetékektől szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 50. § (4) bekezdése alapján 30.000 forint, ezért a Kúria az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján rendelkezett az ezt meghaladóan megfizetett felülvizsgálati illeték visszatérítése iránt.

[34] A végzés elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

[35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A határozat elvi tartalma

A felülvizsgálati kérelemnek csak a tartalmi kellékekkel maradéktalanul rendelkező hivatkozásai vizsgálhatók érdemben. Ha a felülvizsgálati kérelem előterjesztője nem jelöl meg megsértett jogszabályi rendelkezést a másodfokú bíróságnak a kifogás tartalmának megállapításával, az elsőfokú eljárás során előterjesztett további hitelezői beadvány új kifogásként kezelésével kapcsolatos, sérelmezett álláspontjával összefüggésben, e vonatkozásban a jogerős határozat érdemben nem vizsgálható felül.

Budapest, 2025. május 20.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Bajnok István s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró